

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Asuntxi Uribesalgo Bengoa

*Bergara,
Gipuzkoa
(1928-2020)*

Aurkibidea

Biografia

San Pedro kalean jaioa. Ama Angiozarkoa zuen eta aita bergararra; seminarioko inprentan egiten zuen lana. Bi senide ziren, mutila eta neska. Ume-umetan ospitalean ikasi zuen, eta gero Enseñanza. Marrazketa ematen zuen han, partikular, eta aritmetika ere bai, handik kanpo. Bi izeba bizi ziren beraiekin etxean, bordatzaileak biak ere. Halaxe ikasi zuen ofizioa. 15 urterekin hasi zen haiekin batera lanean. Etxera ezkondu eta hiru alaba izan zituen. "Acción Católica"koa zen. Orfeoian ere ibili zen hainbat urtean.

Zintak

BER-321

- **Proiektua:** Bergarako emakumea eta lana
- **Elkarrizketatzailea(k):** Elexpuru, Juan Martin - Etxeberria, Idoia
- **Data:** 2013-01-23
- **Iraupena:** 93 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Etxeberria, Idoia

Pasarteak

1. Familiako kontuak

- **Erref:** BER-321/002
- **Iraupena:** 0:02:50. **Hasi:** 00:01:36. **Bukatu:** 00:04:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Aitak seminarioan egin zuen lana, inprentan. Enkoadernatu egiten zuten. Ama etxekoandrea zen. Bi anai-arreba ziren. Bi izeba ezkongaberekin bizi izan ziren, aitaren arrebak. Bordatzaileak ziren biak. Gizonek ez zuten etxean ezer egiten. Umetan nahiko libre egoten zen, baina geldia egoten ere ez zioten uzten.

2. Eskolan, Sor Eufemiarekin eta Enseñanza

- **Erref:** BER-321/003
- **Iraupena:** 0:02:41. **Hasi:** 00:04:26. **Bukatu:** 00:07:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak

Laburpena:

Eskolan Sor Eufemiarekin ibili zen eskolan, ospitalean. Baina ez zen gustura ibili. Gero Ensenñanza. Dena neskak ziren. Externa moduan egon zen, eta partikular moduan marrazketa ematen zuen, hantxe bertan. Aritmetika ere aparte ikasi zuen, Don Leonardorekin. Uberako maisua zen. Hor neskak eta mutilak. Idazmakinarekin ere ibili zen. Baina 15 urterekin bordatzen hasi zen.

3. Maria Txantxote eta erbestea Belgikara

- **Erref:** BER-321/004
- **Iraupena:** 0:02:15. **Hasi:** 00:07:07. **Bukatu:** 00:09:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » lhes egin beharra

Laburpena:

Maria Oianguren Txantxotek goiko plazan izan zuen ikastola. Hura Belgikan egon zen, eta bere senarra ere bai. Senarraren bi anaia hantxe bizi dira.

4. Neskek ikasteko aukera gutxi zuten

- **Erref:** BER-321/006
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:09:29. **Bukatu:** 00:11:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

15 urtera arte Ensenñanza ibili zen. Mutilek aukera gehiago zuten ikasteko. Bere sasoian pare batek maistrarako ikasi zuten: Maritxu Saizar eta Pilar Lonarbide. Gehienek kultura orokorra ikasten zuten. Interna zeudenek soilik ikasten zuten batxilergoa.

5. Etxetik lanean, bordadora moduan

- **Erref:** BER-321/007
- **Iraupena:** 0:02:26. **Hasi:** 00:11:09. **Bukatu:** 00:13:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:

Berari biak egitea tokatu zaio: etxeoandre eta etxetik lana. Etxean ikasi zuen bordatzen, eta Arrasaten ere bai, Anparo Trencadorekin. Mojetan eskuz josten ikasten zuten. Bainikak, inkrustazioak, marrazkiak...

6. Josteko makinak eta telak

- **Erref:** BER-321/008
- **Iraupena:** 0:02:56. **Hasi:** 00:13:35. **Bukatu:** 00:16:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:

Singer makina zuten. Makinaz bordatzen zuten. Izebak makina elektrikoa jarri zuen, baina bordatzeko zaila ei da. Izeba Garcia Zabaleta ahizpekin ikasia zen. Arreoak egiten zituzten. Antzuolako bati 24 sorta egin zizkioten. Izarak, mantelak... Tela bezeroek jartzen zuten. Amonak tela denda jarri nahi zuen, baina dirurik ez zuen.

7. Bordatzeko marrazkiak, haria eta tela

- **Erref:** BER-321/010
- **Iraupena:** 0:01:56. **Hasi:** 00:16:43. **Bukatu:** 00:18:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Lanbideak » Sastreak, jostunak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Haria kanpotik ekartzen zuten. Alfonso Gallastegik ekartzen zien Bartzelonatik. Marrazkiak ere bai. Lan handia ematen zuten. Prezioaren arabera zen marrazkia. Tela denda nagusiak: Ugalde, Txaranekoa, Aranzabal eta Maer.

8. Tela erabilienak

- **Erref:** BER-321/011
- **Iraupena:** 0:01:08. **Hasi:** 00:18:39. **Bukatu:** 00:19:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:

Tela erabilienak: perkala, semi-hilo, Lasartekoa... Kotoizkoak ziren. Tolra. Linozko piezak jada ez zeuden salgai.

9. Josteko makinak

- **Erref:** BER-321/012
- **Iraupena:** 0:01:32. **Hasi:** 00:19:47. **Bukatu:** 00:21:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:

Josteko eta bordatzeko makinen arteko ezberdintasunak: haginak. Automatikoa erosi zuen duela urte gutxi, baina ez zuen ia erabili. Josteko makinak: Singer, Alfa...

10. Bordatze lanak

- **Erref:** BER-321/013
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:21:19. **Bukatu:** 00:23:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:

Inkustrazioak egiten ikasi zuen lehenengo. Realzeak. Matizatuak. Bodokiak. Bainika kalatuak. Elizarako mantelak egin zituzten duela gutxi.

11. Arreoak batez ere

- **Erref:** BER-321/014
- **Iraupena:** 0:02:20. **Hasi:** 00:23:19. **Bukatu:** 00:25:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:

Arreoak egiten zituzten. Estoreak egoten ziren lehen etxeetan, eta haiek ere egiten zituzten. Tapeteak, xukaderak, izarak, mantelak... Amantalik ez. Eguna iritsi eta bukatu ezinik ere ibiltzen ziren. Neska bat etorri zitzairen behin lan eske, baina ezetz esan zioten.

12. Lan ordutegia

- **Erref:** BER-321/015
- **Iraupena:** 0:01:08. **Hasi:** 00:25:39. **Bukatu:** 00:26:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:

Lan ordutegia. Ez zuten gauez lanik egiten. Lanpara txiki batekin ere aritu dira, presazkoa zenean. Gauez marrazkiak ateratzen zituzten, hurrengo egunerako aurreratzeko. Etxeko lanak egitea ere tokatzen zen. Amona ere nagusia zen.

13. Gizarte Segurantzaz gabe

- **Erref:** BER-321/016
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:26:47. **Bukatu:** 00:28:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:

Gizarte Segurantzaz gabe ibiltzen ziren. Izeba autonomoetan sartu zen, baina bera ez. Ez sartzeko gomendatu zioten, eta ezer gabe dago orain. Ez zen aholku ona izan.

14. Lan asko, eta diru gutxi

- **Erref:** BER-321/017
- **Iraupena:** 0:02:58. **Hasi:** 00:28:07. **Bukatu:** 00:31:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)

Laburpena:

Ezkontzeko lana uzten zuten emakume askok lantegietan. Etxean lan egiten zutenek normalean ez. Bestela diru gutxi zen. Arratsaldetik josten zuen; goizean errekaduak. Gutxi kobratzen zutela dio. Maria Victoria Oiarzabali, medikuaren alabari, arrea egin zioten. 10 pezeta inguru zela du gogoan. Barregarrikeria. Prezioa beraiek jartzen zuten. Bergaran bordatzaile bakarrak izan ziren. Gerora, makina automatikoekin, hasi ziren gehiago. Sorluzetik ere joaten zitzaizkien, arrea egiteko eskatzera.

15. Lana eta aisialdia nola uztartu

- **Erref:** BER-321/018
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 00:31:05. **Bukatu:** 00:33:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

Etxera ezkondu zen. "Bestela, laguntasunik ez zeuan. Ni joan banitza...". Familia eta lana uztartzen ikasi zuen. Ama ere sasoikoa zegoen, eta ondo. Igandetan dantzara ere joaten zen, ezkondu aurretik. Espoloiko kontzertura ere bai inoiz. Arrasatera ere joaten ziren sanjoanetan, baina bederatziatarako

etxera. Eibarrera ez zieten uzten joaten. Eibartarrak aurreratuak ziren, bergararrak dotoreak. Pazkoatan arropa estreinatzen zuten.

16. Hondartzara eta zinemara

- **Erref:** BER-321/019
- **Iraupena:** 0:02:38. **Hasi:** 00:33:36. **Bukatu:** 00:36:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Hondartza
- Aisia » Kultura » Zinema

Laburpena:

Hondartzara oso gutxi joaten zen, urtean bitan. Ez da zalea. Bazuten bainujantzia. Aitonaren senide bat bañeroa zen Deban. Zinemara bai, joaten ziren arratsaldetan. Anbrosiona eta Akziona. Elizan gizonak behekaldean egoten ziren eta emakumeak goian. Zinemako zentsura: 3R zirenak debekatuta zeuden, eta ez ziren joaten.

17. Ile apaintzaileak

- **Erref:** BER-321/020
- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 00:36:14. **Bukatu:** 00:37:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Orrazkerak
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)

Laburpena:

<p>Hilean behin ile-apaindegira joaten ziren. Bidegurutzean, Artekalen... bazeuden batzuk. Etxeetan egoten ziren. Lonbideneko zapata dendaren gainera joaten zen bera, Julirengana; Elgoibarkoa zen izatez. Camachoneko denda gainean bi ezkongabe zeuden, Bidegurutzean.</p>

18. Bergarako Orfeoian ibili zen I

- **Erref:** BER-321/022
- **Iraupena:** 0:03:07. **Hasi:** 00:37:45. **Bukatu:** 00:40:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:

Orfeoian ibili zen. Entsegutara pozik joaten zen, nahiz eta iluntzean izan. Kontzertu inportanteak izaten zituzten irailean, San Pedron. Musika zuzendari famatuak joaten ziren. Don Roman zen zuzendaria. Izeba biak orfeoian ibilitakoak ziren eta osaba musikaria eta kantaria.

19. Bergarako Orfeoian ibili zen II

- **Erref:** BER-321/024
- **Iraupena:** 0:04:08. **Hasi:** 00:41:04. **Bukatu:** 00:45:12

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:

Orfeoian 17-18 urterekin hasi zen. Neskak eta mutilak zeuden. Gizonak nagusiagoak ziren. iraileko kontzertuak hunkigarriak ziren. Bilboko orkestra joaten zen Bergarara. Urte batzuetan ez zen egon Orfeoirik. Lehengoak ere Gasteizera-eta joaten ziren kontzertuak ematera. Madrilen, Salamancan... beraiek toki askotan egon ziren. Ezkondu eta gero utzi egin zuen. Urte batzuetan ezin izan zuen joan, umeak jaio zirenean.

20. Haurren jaiotza eta emaginak

- **Erref:** BER-321/025
- **Iraupena:** 0:01:52. **Hasi:** 00:45:12. **Bukatu:** 00:47:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak

Laburpena:

Lehen bi umeak etxean izan zituen, Don Romanekin eta Mikaela emaginarekin. Medikua oso laguna zuten; astean bitan joaten zen kafea hartzera. Beste biak ospitalean izan zituen, Mikaelarekin. Aurretik parterak zeuden: Zezari Zubixarkua. Bi ibiltzen ziren.

21. Gerrako kontuak; bonba bat erori zen etxe parean

- **Erref:** BER-321/027
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 00:47:28. **Bukatu:** 00:48:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

<p>Gerrako kontuak. Sotanotara joaten ziren. Bonba bat erori zen etxe parean, bera ogia eta mantekila jaten zegoela. Kanpaiak jotakoan, ezkutatzera.</p>

22. Errepublika garaiko kontuak

- **Erref:** BER-321/028
- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 00:48:39. **Bukatu:** 00:50:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika

Laburpena:

Batzokira joango zen, baina ez da gogoratzen. Inauterietan irteten zirela du gogoan. Ez zen pospolinetan ibili. Antzerkia Enseyñanzen egiten zuten batzuetan, baina bera oso lotsatia zen. Batzokian ibiltzen zirenak: Amanabar ahizpak, Maria Txantxote, Lazpiur ahizpak...

23. Angiozarren zegoen gerra hasi zenean

- **Erref:** BER-321/029
- **Iraupena:** 0:01:43. **Hasi:** 00:50:40. **Bukatu:** 00:52:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera

Laburpena:

Gerra garaian ez ziren kanpora joan. Angiozarren zegoen, amaren baserrian, gerra hasi zenean. Tiro hotsak entzuten zituzten. Gogoan du soldaduak ate joka joan zirela.

24. Pianoa jotzen ikasteko gogoz

- **Erref:** BER-321/030
- **Iraupena:** 0:02:19. **Hasi:** 00:52:23. **Bukatu:** 00:54:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak

Laburpena:

Marrazketa ikasi zuen Enseyñanzen, gero bordatu egin behar zuelako. Pianoa jotzen ikasteko gogoz geratu zen. "Nik beste piano bat ikasi biha neban eta!". Gerora senarrak animatu izan zuen, baina lotsa ematen zion. Lana ere egin behar zuen. "Eta kitto. Hortara dedikatu eta hauraxe".

25. Soldata eta diru kontuak

- **Erref:** BER-321/031
- **Iraupena:** 0:02:46. **Hasi:** 00:54:42. **Bukatu:** 00:57:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)

Laburpena:

Etxeko diruak. Izebak eta berak erdibana kobratzen zuten. Ezkondu eta gero; aurretik izebak, eta berari paga ematen zion, bankuan sartzeko. Bere bi lagun Algodoneran ibili ziren. Neskame ere joaten ziren neskak. Algodoneran ere ez du uste asko irabazten zutenik; gerraostean behintzat bi pezeta astean. Baina orain euren erretiroa dute.

26. Gerra ostean tela gutxi

- **Erref:** BER-321/032
- **Iraupena:** 0:00:51. **Hasi:** 00:57:28. **Bukatu:** 00:58:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Gerra garaian tela falta zen. Txaranerako egiten zuten lana, Ugalde. Inspektoreak joaten zirenean, dendatik beraienara eramaten zituzten jositako arropak.

27. Esneduna, Angiozargo "korreoa"

- **Erref:** BER-321/034
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 00:59:30. **Bukatu:** 01:00:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Udal langileak
- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:

Esneduna Angiozartik joaten zitzaaien etxera. "Korreoa" esaten zioten, eskutitzak eramaten zituelako. Zaldiarekin eta karroarekin joaten zen. Laga zutenean, beste esnedun bat eduki zuten.

28. Emakumerik ez tabernetan eta zigarro erretzen

- **Erref:** BER-321/035
- **Iraupena:** 0:01:41. **Hasi:** 01:00:24. **Bukatu:** 01:02:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Erromeriara dantzara bai, baina tabernetara ez ziren sartzen. Gurasoekin, umetan, jaietan. Bestela ez. Gerora etorri zen terrazetan egoteko ohitura. Irungo lehengusu batek erre egiten zuen, eta amandrea haserretu egiten zen. Neskek erretzea ez zen normala.

29. 'Acción Católica' eta Mariaren alabak

- **Erref:** BER-321/037
- **Iraupena:** 0:01:21. **Hasi:** 01:02:16. **Bukatu:** 01:03:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Kongregazioak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

<p>Acción Católican ibilia da. Hitzaldiak ematen zizkieten. Ez zegoen oso ondo ikusia ere; dantzan kalabazak emanez gero, esaten zieten: "Zer, Acción Católicakoa?". Mariaren alabak kongregazioa. Azkoitian bota egiten zituzten, mutilekin dantza egiten bazuten. Bergaran ez. Azkoitiko apaiz batek esan zuena.</p>

30. Zerbitzu soziala eta 'Sección Femenina'

- **Erref:** BER-321/040
- **Iraupena:** 0:01:52. **Hasi:** 01:06:55. **Bukatu:** 01:08:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Politika » Jarrera politikoak » Karlismoa, liberalismoa
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

<p>Berak ez zuen zerbitzu soziala egin, baina gauza batzuetarako derrigor egin behar zen. Berak ez zuen beharrik eduki. Sección Femeninakoek desfileak egiten zituzten gerra garaian; dezent ziren. Txapel gorriarekin. Acción Católicako bandera eraman izan du berak, prozesiotan, Manola jantzita, peinetarekin.</p>

31. Bergarako erizainak eta botikariak

- **Erref:** BER-321/043
- **Iraupena:** 0:01:25. **Hasi:** 01:11:18. **Bukatu:** 01:12:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuak eta sasimedikuak
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)

Laburpena:

Don Victorio medikuaren alaba, Karmentxu Mujika erizaina zen. Rosario (Agirrezendoia) okindegikoa ere bai, injekzioak jartzen ibiltzen zen. Eta Kontxita Saizar ere erizaina zen Zerrajeran; gero moja joan zen. Mertxe Orueta. Maria Victoria Oiarzabal botikaria izan zen; botika jarri zuen.

32. Bergarako telefonistak

- **Erref:** BER-321/045
- **Iraupena:** 0:03:48. **Hasi:** 01:13:14. **Bukatu:** 01:17:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Aparatuak, objektuak
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak

Laburpena:

<p>Lehengo emaginak titulu gabeak ziren. Mikaela izan zen ikasketadun lehenengoa. Telefonistak ere bazeuden: Margarita Landa, Pepita Beain...

Agustina eta Eladia Ibarzabal ziren buruak. Laubapost ziren. Handik hartu zuten erretiroa. Mizpildiko hasieran zuten lokala. Konferentziak izaten ziren, eta lokutorioak zeuden. Ez du uste telefonistek ikasketa berezirik zutenik. Kontabilitatea ikasteko aukera bazen bere garaian (Enseñanza bertan ala maisuren batekin, partikular); mekanografia eta takigrafia ere bai.

33. Konfekzio tailerrak Bergaran

- **Erref:** BER-321/047
- **Iraupena:** 0:01:32. **Hasi:** 01:17:25. **Bukatu:** 01:18:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ehungintza, oihalgintza
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:

Konfekzio tailerrak. Elorza, Aiastui, Berraondo, Agirre, Alfonso Gallastegi, Idarreta... arropa zuria egiten zuten batzuek, beste batzuek azula. Emakume asko zebilen bertan lanean. Gizonezkoek ebaki egiten zuten batzuetan, eta emakumeek josi.

34. Bergarako jostun ezagunenak

- **Erref:** BER-321/048
- **Iraupena:** 0:01:12. **Hasi:** 01:18:57. **Bukatu:** 01:20:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:

Josten erakusten zutenak. Katalina Zarauz oso famatua zen, Barrenkalean. Angelita (Elgoibar?) jostuna ere bai, Casino gainean bizi zena. Eta Enkotegi. Horiek ei ziren ezagunenak.

35. Negozioen arduran zeuden emakumeak

- **Erref:** BER-321/052
- **Iraupena:** 0:01:23. **Hasi:** 01:23:00. **Bukatu:** 01:24:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Negozioen arduran zeuden emakumeak. Txaranekoak emakumeak ziren, Aranzabalenkoak ere bai. Nieves "la trapera", eta haren koinata, San Antonion. Alargunak ziren batzuek.

36. Bergarako errekadistak

- **Erref:** BER-321/054

- **Iraupena:** 0:01:33. **Hasi:** 01:25:00. **Bukatu:** 01:26:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)

Laburpena:

Emili Egiluz errekadista. Beraien aldamenean bizi zen. Trenean joaten zen. Aita ibiltzen zen lan horretan; gero, anai-arrebak hasi ziren, Antonio, eta ondoren Emili bakarrik. Geltokira karroarekin joaten ziren, eta ondoren trenez. Maltzagan trenez aldatu behar zuten. Atarian edukitzen zituzten paketeak; batzuk pakete bila joaten ziren, beste batzuek beraiek eramaten zituzten.

37. Etxez etxe zebiltzan jostunak

- **Erref:** BER-321/055
- **Iraupena:** 0:01:49. **Hasi:** 01:26:33. **Bukatu:** 01:28:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak
- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:

Baserriz baserri zebiltzan jostunak. Maria izeneko bat. Josteko makina besapean eramaten zuten. Mizpildin bizi zen beste bat ere etxez etxe joaten zen. Arguen kalean bizi zen Maria ere bai; Oruetanera, Idarretanera... etxeak hartuta zeuzkan. Tela bezeroek jartzen zuten.

38. Koltxonerak eta traperak

- **Erref:** BER-321/057
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 01:28:36. **Bukatu:** 01:30:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:

Koltxonerak. Zabalotegin bizi zen bat, beste bat Artekalen... Artilezko koltxoiak ziren. Kanpoan jo behar ziren; Goenkalen eta. Bizkarrean hartuta eramaten zituzten. Traperak ere baziren, etxez etxe zebiltzanak.

39. Bere aurreko emakumeek oraindik lan gehiago

- **Erref:** BER-321/061
- **Iraupena:** 0:00:58. **Hasi:** 01:31:38. **Bukatu:** 01:32:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)

Laburpena:

Bere aurreko emakumeek berak baino lan gehiago egin zutela dio. Akordatzeko da emakumeak lantegietara nola joaten ziren. Porterian ematen zieten titia, etxekoren batek umea hara eramanda. Amatasun bazarik ez zen orduan.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-07-23

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com